

Porazzi, de nieuwe cd van Camiel Boomsma

cd-recensie door Emanuel Overbeeke

Wagner:

Delen uit opera's in bewerking voor piano
Siegmund's Liebesgesang
(bew. Louis Brassin)
Elsa's Brautzug zum Münster (Franz Liszt)
Voorspel tot 1^e akte van Parsifal (Albert
Heintz, Camiel Boomsma)
Brünnhilde's Immolation & Finale
(August Stradal, Camiel Boomsma)
Bühnenweihfestspiel (August Stradal)
Elegie in As
Porazzi theme
Il Cigno di Palermo (bew. Kent Hugo
Moussault)

Camiel Boomsma, piano

Opname december 2015, Schiedam
Etcetera KTC 1540 . 56'

Wagners opera's in een versie voor piano stellen de bewerker en de vertolker voor grote problemen. Dat veel van het origineel verloren gaat, is onvermijdelijk en niet erg, zolang de voordelen opwegen tegen de nadelen. Het grootste voordeel is de beschikbaarheid van deze muziek in een tijd dat er nog geen geluidsdrager bestond en dat deze opera's nog niet vaak op de planken kwam – en als ze op het toneel kwamen, waren de opvoeringen alleen weggelegd voor de zeer welgestelden.

Het grootste probleem bij het bewerken van Wagners muziek is dat Wagner in zijn opera's meer instrumentaal dan vocaal denkt, ook als hij voor stemmen schrijft. Ook al had dit uiteraard een dramatische reden die de meeste zangers hoorbaar kunnen maken, Wagners vocale muziek blijft desondanks veel lastiger uitvoerbaar dan die vocale muziek die ook vocaal gedacht is, bijv. die van Wolf en zeker die van de Italiaanse operacomponisten (Brahms en Chopin schreven voor stem anders dan voor instrumenten).

De arrangementen die Camiel Boomsma voor deze cd koos, houden het midden tussen bewerkingen uit praktische en esthetische motieven. Ze zijn redelijk speelbaar, soms ook voor de gevorderde amateur en zijn niet zo gewaagd als de pianoversies die Liszt maakte van bijv. de opening van *Tannhäuser*. Boomsma is duidelijk niet uit op virtuoze hoogstandjes waarmee men in de concertzaal goed kan scoren, maar op fraaie intimiteiten die zowel recht doen aan de soms zeer huiselijke arrangementen en aan de gelegenheid waar deze stukken destijds en deze cd nu tot klinken komen.

In de strijd tussen het vocale en het instrumentale karakter van de melodieën kiest hij de beste oplossing: hij behandelt de bewerkingen als pianomuziek, niet als bewerkingen van vocale muziek, en probeert vervolgens de melodieën mooi over het voetlicht te brengen, enigszins alsof hij Mendelssohn en Brahms speelt. Hij is meer gericht op de melodie dan op de overige aspecten van de muziek, met als gevolg dat harmonische verwickelingen soms gedeeltelijk sterven in schoonheid en dat een fragment iets beter overkomt dan de structuur van de gehele composities. Hij is gelukkig geen liefhebber van ritmisch gemitrailleer, maar is wel uitstekend in staat een ritmische continuïteit hoorbaar te maken. Hij speelt graag over de maatstreep heen waarmee hij niet de puls uit het oog verliest, maar wel bij de luisteraar de sensatie opwekt van tijdloosheid. Die kwaliteit is mogelijk omdat hij niet denkt in hapklare melodieën met een duidelijke slag, zoals in veel andere arrangementen het geval is, maar in een doorgaande beweging van lange adem.

Hoe paradoxaal dat ook klinkt, de grootste winst van de cd is dat Boomsma de bewerkingen niet behandelt als bewerkingen maar als oorspronkelijke pianowerken.